

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/117/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813203485
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8813203485.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovéj a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobcu CD Consulting s.r.o., Politických vězňů 1272/21, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej R. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, o zaplatenie 708,53 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 10C 396/2013 - 66 zo dňa 15.12.2015 takto

rozhodol:

P r i p ú š ť a späťvzatie žaloby v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, v tejto časti z r u š u j e rozsudok súdu prvej inštancie a konanie z a s t a v u j e.

Vo zvyšku p o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Žalovanej v zastavenej časti p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov konania.

Žalovanej p r i z n á v a voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3 ods. 1, čl. 4 ods. 4, čl. 5 ods. 1, 2, čl. 9 ods. 1-3, čl. 16, čl. 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady /ES/ č. 861/2007 z 11.07.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie“ alebo „nariadenie č. 861/2007“), § 121, § 125 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 (ďalej len „O.s.p.“), § 11 ods. 1, § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k), ods. 5, § 54 ods. 1 a 2, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Uviedol, že žalobca uplatnil voči žalovanej nárok na zaplatenie zmenkovej sumy 708,53 eura, zmenkového úroku 0,25 % denne zo špecifikovaných súm, 6%-ného ročného úroku zo špecifikovaných súm, zmenkovej odmeny vo výške 1/3-tiny percenta zmenkovej sumy, teda 2,26 eura, ako aj nárok na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila žalovaná dňa 04.11.2009 na zmenkovú sumu 768,53 eura, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 04.06.2010 do zaplatenia.

Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania zistil, že dňa 04.11.2009 uzavrela žalovaná ako dlžník so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. ako veriteľom zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 350 eur, ktorý úver sa zaviazala vrátiť spolu s

poplatkom vo výške 346 eur, t.j. spolu 696 eur v 12-tich mesačných splátkach po 58 eur. V ten istý deň bola dlžníkom ako vystaviteľom vystavená a podpísaná zmenka na sumu 768,53 eura. Žalobou si žalobca na súde uplatnil právo na zaplatenie tejto zmenkovej sumy 768,53 eura. Zo skutočností známych súdu z jeho činnosti, a to z pripojeného spisu sp. zn. 3Er 140/2011 mal súd za preukázané, že žalobcom predložená zmenka zabezpečovala hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola zmluva o úvere uzatvára medzi žalovanou ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o. ako veriteľom. Zmluvu o úvere uzatvárala žalovaná ako občan - fyzická osoba na formulári veriteľa. Zmluva mala predtlačný text a do zmluvy sa dopisovali len údaje, ktoré vzhľadom na charakter nemohli byť vopred dané, a to osobné údaje dlžníka, výška poskytnutého úveru, výška poplatku a spôsob splatnosti. Do zmluvy sa dopisovala len suma úveru, suma poplatku a výška splátok, ako aj počínajúci deň splatnosti, pričom v predtlačenej forme formulára bol obsiahnutý aj text, že dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi sumu úveru zvýšenú o príslušný poplatok. Neoddeliteľnou časťou zmluvy o úvere boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, dohoda o vyplnení zmenky a mediačná dohoda. Taktiež sa strany dohodli na tom, že v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka sa ich právne vzťahy budú spravovať Obchodným zákonníkom. Súd mal teda za preukázané, že zmenka, z ktorej si žalobca uplatnil zmenkové nároky, slúžila na zabezpečenie nárokov právneho predchodcu žalobcu - indosanta zmenky spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., ako veriteľa zo spotrebiteľského úveru.

Súd konštatoval, že aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, príp. uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitímáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vypíňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok, dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. Takýmto postupom súdy naplňujú príkaz vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa má súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán. (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 1/2012).

Dohoda o vyplňovacom práve zmenky môže byť ako prejav zmluvnej autonómie zmluvných strán akceptovateľná právom, len ak je výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Aby bolo možné hovoriť o slobodnej vôli pri uzavretí tejto dohody na strane spotrebiteľa je potrebné jednak informovanie spotrebiteľa o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa a jednak to informovanie musí byť poskytnuté spotrebiteľovi vo forme, ktorej je spotrebiteľ s ohľadom na svoju rozumovú vyspelosť spôsobilý rozumieť. V opačnom prípade je možné takú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve považovať za neprijateľnú. Pre uznanie spotrebiteľa za zodpovedného za takú zmluvnú podmienku neobstojí uplatnenie princípu „neznalosť zákona neospravedlňuje“, pretože tento princíp ustupuje princípu ochrany spotrebiteľa, ktorý má prevahu. Žalobca nielen že nepreukázal dostatočné informovanie spotrebiteľa o následkoch vystavenia zmenky, ale v žalobe túto skutočnosť ani netvrdil. O tejto podmienke pre uznanie žalovaného nároku žalobca neunesol dôkazné bremeno. Preto je podľa § 39 Občianskeho zákonníka táto dohoda neplatná, čo spôsobuje aj neplatnosť samotnej zmenky.

O trovách konania súd rozhodol podľa článku 16 Nariadenia v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p..

2. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalobca. Namietal inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ďalej odňatie možnosti konať pred súdom, ako aj nesprávne právne posúdenie. Jednotlivé dôvody podaného odvolania bližšie konkretizoval s tým, že poukázal na abstraktný charakter zmenky, ďalej na účel konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES č. 861/2007 z 11.07.2007), ako aj na samotný procesný postup súdu prvej inštancie. V odvolaní uviedol, že súd prvej inštancie uvádza vo svojom odôvodnení, že vo veci vykonal dokazovanie, avšak žalobca a ani žalovaná dokazovanie úverovou zmluvou, či ďalšími listinnými dôkazmi vôbec nenavrhl. Podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplynúť zo samotného doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania a vykonaného dokazovania vykonaného na základe návrhov sporových strán nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Predpokladom

vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučné predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje právo žalobcu. Žalovaná mohla na základe čl. 5 ods. 3 a 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke a ak tak neurobila musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej týmto nariadením. K rozhodnutiu dospel na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácie príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Ďalej uviedol, že zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať či podmieňovať inými okolnosťami než sú na zmenke uvedené. Súd prvej inštancie sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Zb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Mal za nevyhnutné zdôrazniť, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p., súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkoch, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadať, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenie vykonané bez návrhu. Žalobca navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobe vyhovieť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania, ktoré špecifikoval.

3. Podaním zo dňa 21.12.2015 (v spise na čl. 74) žalobca vzal žalobu v časti späť v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v tejto časti žiadal konanie zastaviť a priznať zmenkový úrok len v časti 0,06 % denne. Žalovaná sa k doručenému odvolaniu, ani k čiastočnému späťvzatiu žaloby písomne nevyjadřila.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len „Civilného sporového poriadku“) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako konaniu mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 380 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia pojednávania, s nariadeným termínom verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oznámený na úradnej tabuli súdu, ako aj internetovej stránke dňa 14.02.2017 (§ 219 ods. 1, 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. Odvolací súd z dôvodu v odvolaní namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, skúmal, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

6. Podľa § 470 ods. 1, 2 prvá veta Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Podľa čl. 2 ods. 2, čl. 3 ods. 1 Civilného sporového poriadku, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

Podľa § 370 Civilného sporového poriadku, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

7. Z dôvodu späťvzatia žaloby sčasti po rozhodnutí súdu prvej inštancie odvolací súd pripustil späťvzatie žaloby v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne, v tejto časti zrušil napadnutý rozsudok a konanie zastavil. Vychádzal z dispozičného úkonu žalobcu, ktorý po rozhodnutí vo veci samej vzal žalobu sčasti späť, v ktorej žiadal konanie zastaviť.

8. Vo vzťahu k veci samej napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na zmenu právnej úpravy zákona č. 160/2015 Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016, odvolací súd posudzoval rozsah a dôvody podaného odvolania podľa Civilného sporového poriadku, lebo v zmysle citovaného ust. § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku právne účinky úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostali zachované, avšak Civilný sporový poriadok platí aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, pokiaľ nie je ustanovené inak.

9. Odvolací súd s poukazom na zistené skutkové závery, ako aj právne posúdenie uplatneného nároku sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie, s posudzovaním dohody o vyplnení zmenky ako absolútne neplatného právneho úkonu vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere, na základe ktorej bola zmenka žalovanou vystavená. Uplatnenú námietku nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Odvolací súd si osvojuje náležité a presvedčivé odôvodnenie zo strany súdu prvej inštancie, na ktoré poukazuje a na zdôraznenie správnosti rozsudku a v súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP):

10. Vo veci nie je možné stotožniť sa s argumentáciou spochybňujúcou postup súdu prvej inštancie pri vykonávaní dôkazov. V prejednávanom spore predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliacej v Českej republike, ktorý následne svoje práva vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného nariadením. Článok 4 Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.07.2007 (ďalej len „nariadenie“) upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Žalobca začne konanie vyplnením príslušného tlačiva a jeho zaslaním na súd. Pokiaľ by súd nemal na základe vyplneného tlačiva k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, môže žalobcu vyzvať k doplneniu tlačiva a na iné úkony tiež použitím príslušného tlačiva. Znenie čl. 4 nariadenia môže vzbudiť dojem, že súd nemá k dispozícii iné dôkazné prostriedky ako príslušné tlačivá a v zásade nemá možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Takýto výklad je ale nesprávny. Cieľom nariadenia totiž nie je obmedziť sudcov pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Z čl. 8 a 9 uvedeného nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie pokiaľ to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa tohto nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdneho dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi za predpokladu ak nie je ustanovené inak procesným právom členského štátu v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva v čl. 19 nariadenia.

11. Uvedený záver podporuje aj spoločné stanovisko občianskoprávneho Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, v ktorom sa uvádza, cit.: „Vo vzťahu k aplikácii nariadenia tak možno konštatovať, že toto nekladie žiadne prekážky v možnosti preskúmať doložené listiny súdom a je možné aplikovať všetky procesnoprávne princípy použiteľné v slovenskom právnom poriadku. Predovšetkým aplikáciu znalosti určitých okolností súdu z jeho činnosti (notoriety) a zohľadnenie ochrany slabšieho v konaní, či ochrany dobrých mravov. Z Nariadenia nevyplýva povinnosť súdu automaticky návrhu vyhovieť. Aj v prípade absencie aktivity žalovaného v konaní, pokiaľ súd vzhľadom na návrhu také skutočnosti, ktoré ho povedú k záveru o neprípustnosti návrhu, návrh zamietne, čo vyplýva priamo z čl. 4 bod 4.. Z procesného hľadiska teda k návrhu môže súd pristupovať s rovnakou mierou ingerencie, ako k akémukoľvek inému návrhu uplatnenému v konaní pred súdom, riadiac sa len osobitnými pravidlami týkajúcimi sa určitej časovej náročnosti v zmysle uložených lehôt podľa Nariadenia. Súdom môže konať aj formou nariadeného pojednávania, nemusí to byť vždy len na základe návrhu účastníka, ale aj keď to sám považuje za potrebné.“

12. Odvolací súd preto nesúhlasí s uplatnenou námietkou týkajúcou sa väd konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie, resp. že postupom súdu došlo k odňatiu možnosti konať pred súdom. Súdom prvej inštancie postupoval v predmetnej veci štandardne v zmysle vnútroštátneho práva,

Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom do 30.06.2016, ako aj v súlade s článkom 19 Nariadenia č. 861/2007 Z.z.. Iné posúdenie uplatneného nároku žalobcu súdom nemožno považovať za porušenie práva účastníka na súdnu ochranu zaručeného Ústavou Slovenskej republiky ani porušenie práva na spravodlivý súdny proces zaručeného článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Správne súd prvej inštancie rozhodol o veci samej, ak žalobu zamietol vychádzajúc zo spotrebiteľského charakteru zmluvy, posúdenia neprijateľných zmluvných podmienok vo vzťahu k dohode o vyplnení zmenky. Z tohto dôvodu nebolo možné odvolaniu žalobcu vyhovieť. Odvolací súd nepovažoval za opodstatnené namietanie procesného postupu súdu prvej inštancie, ktorý vykonal dokazovanie, podrobil súdnej kontrole zmluvu o úvere, ako aj dohodu o vyplnení zmenky. Bez náležitého neoboznámenia sa s listinnými dôkazmi, by súd svojím postupom porušil ustanovenia na ochranu spotrebiteľa.

13. Aj keď dlžník - spotrebiteľ nevznesie námietky proti zmenke, resp. jej vyplneniu, príp. uplatneniu práv zo zmenky, je súd oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitimáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vyplňaní blankozmenky, a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok, dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje, a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný tak, ako to správne urobil súd prvej inštancie, konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom. Ak má byť zabezpečené naplnenie cieľa sledovaného právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, je nutné umožniť súdu skúmať charakter právneho vzťahu, na základe ktorého došlo k vystaveniu zmenky a v prípade zistenia, že ide o vzťah spotrebiteľský, podrobiť skúmaniu zmluvné podmienky z hľadiska ich neprijateľnosti. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovené v stanovisku č. 93/2015 zo dňa 20.10.2015, v zmysle ktorého, ak by pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky súd nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, či zhodnotiť platnosť zmenky samotnej, išlo by o neprijateľné zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. Rigidná aplikácia ust. § 17 ZZŠ by spôsobila spotrebiteľovi neprimerané ťažkosti pri až následnom možnom domáhaní sa ochrany svojich práv. Povinnosť všeobecného súdu posúdiť uplatnený nárok aj z hľadiska súladu s dobrými mravmi je zvýraznená v tých prípadoch, keď ju účastník konania výslovne namieta, musí však na ňu prihliadať aj v prípadoch, kedy takýto rozpor zistí súd sám pri prieskume ex offo, keďže na absolútnu neplatnosť úkonu súd musí prihliadať ex lege. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu normu účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

14. Správny je i samotný záver súdu prvej inštancie, ktorý ako neprijateľnú zmluvnú podmienku vyhodnotil dohodu veriteľa a dlžníka (spotrebiteľa) o vyplňovacom práve k blankozmenke, obsiahnutú v bode 14 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Pokiaľ ide o dohodu o vyplňovacom práve zmenky, táto ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Z uzatvorenej dohody žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre žalovaného nevyplývajú. Žalobca a ani jeho právny predchodca sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôžu zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalovaného. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovať v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu.

15. Okrem toho vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, si žalovaná bez akýchkoľvek pochybností zhoršila svoje zmluvné postavenie. Potreba vystavenia zmenky právnomu predchodcovi žalobcu pritom pre žalovanú priamo vyplývala zo všeobecných úverových podmienok. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa

nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke nezohľadňujúce právne predpisy na ochranu spotrebiteľa odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto je absolútne neplatné podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, tak ako to správne skonštatoval súd prvej inštancie.

16. Z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok v ostatnej časti ako vecne správny v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku.

17. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

18. O trovách konania v zastavenej časti odvolací súd rozhodol postupom podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 256 ods.1 Civilného sporového poriadku, lebo z procesného hľadiska žalobca zaviniť zastavenie konania sčasti, a preto priznal žalovanej náhradu trov konania voči žalobcovi.

19. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že úspešnej žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške voči žalobcovi, lebo žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná v plnom rozsahu.

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.